

มุมห้องเรียน

Take Peek at a Classroom Corner

ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล และ สุขลลิตี ด้านธนวนานิช

บุคลากรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษา

ทูลุทวัก ของวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

Support Staff for Management of Teaching and Learning for
Deaf Students in Ratchasuda College, Mahidol University

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของคนพิการต่างมุ่งส่งเสริมให้คนพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ดังเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๙ ที่ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น...” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ว่า “...การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกายจิตใจสติปัญญาอารมณ์สังคมการสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่ผู้ดูแลหรือผู้ด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐(๒) ที่ว่า “...การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติหรือแผนการศึกษาแห่งชาติตามความเหมาะสมในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไปหรือการศึกษาทางเลือกหรือการศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม...” และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕(๑) ที่ว่า “ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา” เห็นได้ว่าสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของคนพิการคือการที่คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้สถานศึกษาในทุกสังกัด

จัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา วิชาหูหนวกศึกษา อยู่ภายใต้ภาควิชาหูหนวกศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรการศึกษา ๕ ปี (ตามมาตรฐาน คุณวุฒิปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์) และเป็นหลักสูตรเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยที่จัดการเรียนการสอนให้กับคนหูหนวกในระดับอุดมศึกษา โดยเปิดรับ นักศึกษาทั่วไป (นักศึกษาที่มีการได้ยิน) และนักศึกษาพิการทางการได้ยิน (นักศึกษาหูหนวกและ นักศึกษาหูตึง) ประกอบไปด้วย ๕ วิชาเอก คือ ๑) วิชาเอกประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมคน หูหนวก ๒) วิชาเอกภาษามือไทย ๓) วิชาเอกล่ามภาษามือไทย ๔) วิชาเอกเทคโนโลยีสารสนเทศ ทางการศึกษา และ ๕) วิชาเอกศิลปกรรมประยุกต์ด้านเครื่องดินเผาหลังจบการศึกษานักศึกษา สามารถประกอบวิชาชีพครูและวิชาชีพล่ามภาษามือไทย (เฉพาะนักศึกษาที่มีการได้ยิน)โดย หลักสูตรจัดการเรียนการสอนแบบสองภาษาสองวัฒนธรรม (Bilingual-bicultural Education) กล่าวคือ จัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาไทยและภาษามือไทย โดยการบรรยายของอาจารย์ ผู้สอนที่มีการได้ยินและอาจารย์ผู้สอนหูหนวก และมีการเรียนร่วมกันระหว่างนักศึกษาที่มีการ ได้อินและนักศึกษาพิการทางการได้ยิน นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนยังคำนึงถึงการ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของนักศึกษาหูหนวกเพื่อ ให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุ จุดมุ่งหมายดังกล่าว จำเป็นต้องมีบุคลากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบไปด้วย ๑) อาจารย์ผู้สอน (Lecturer) ๒) ล่ามภาษามือไทย (Thai Sign Language Interpreter) ๓) ผู้จดคำบรรยาย (Note taker) และ ๔) ผู้บันทึกวีดิทัศน์ (Cameraman)

อาจารย์ผู้สอน (Lecturer)

อาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่บรรยายและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา มีทั้ง อาจารย์ที่มีการได้ยินและอาจารย์หูหนวก ก่อนทำการสอนในแต่ละครั้งจะมีการวางแผนร่วมกันกับล่ามภาษามือไทย ผู้จดคำบรรยาย และผู้บันทึกวีดิทัศน์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันถึง จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนในครั้งนั้น ทำให้บุคลากรทำหน้าที่ของตนให้บรรลุ เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

ภาพที่ ๑ อาจารย์หูหนวกกำลังทำการสอนนักศึกษา

ภาพที่ ๒ อาจารย์ที่มีการได้ยินกำลังทำการสอนนักศึกษา

ล่ามภาษามือไทย (Thai Sign Language Interpreter)

ล่ามภาษามือไทยเป็นบุคลากรที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา ถ้าอาจารย์ผู้สอนเป็นอาจารย์ที่มีการได้ยิน ล่ามจะทำหน้าที่แปลภาษาพูดไทยให้เป็นภาษามือไทยเพื่อให้นักศึกษาหูหนวกเข้าใจ และหากเป็นอาจารย์ผู้สอนเป็นอาจารย์หูหนวก ล่ามจะทำหน้าที่แปลภาษามือไทยเป็นภาษาพูดไทยเพื่อให้นักศึกษาที่มีการได้ยินที่เรียนร่วมเข้าใจไปพร้อมกันนอกจากนี้มาตรฐานของการเป็นล่ามในการจัดการเรียนการสอน ๑ ครั้ง (ประมาณ ๓ ชั่วโมง) จำเป็นต้องมีล่ามภาษามือไทยจำนวน ๒ คน สลับการล่ามภาษามือไทยคนละ ๑๕ นาที และใน ๑ สัปดาห์ปฏิบัติการเป็นล่ามประมาณ ๑๕ ชั่วโมงเท่านั้น เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

ภาพที่ ๓ ล่ามภาษามือไทยกำลังปฏิบัติการเป็นล่ามให้อาจารย์ผู้สอน

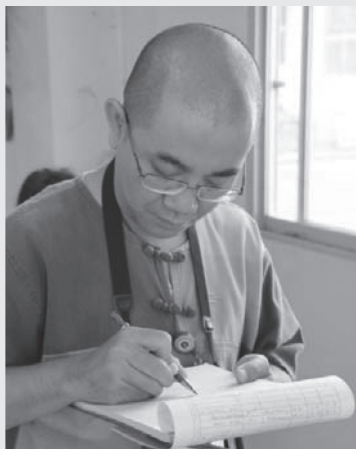
ภาพที่ ๔ ล่ามภาษามือไทยกำลังล่ามการสอนของอาจารย์ที่มีการได้ยินในการฝึกปฏิบัติการ
เซรามิคของนักศึกษาหูหนวก

ผู้จดคำบรรยาย (Note taker)

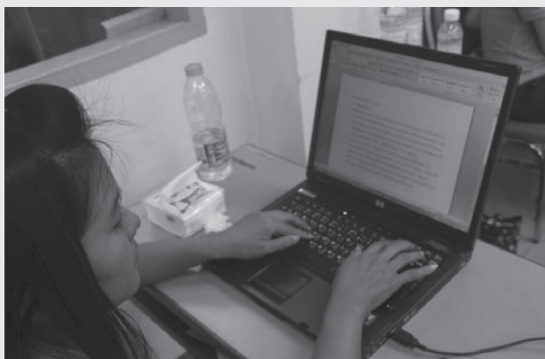
ผู้จดคำบรรยายทำหน้าที่สรุปใจความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง เนื่องจากในขณะที่มีอาจารย์ผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน นักศึกษาหูหนวกเรียนรู้โดยการมองภาษามือไทยจากล่าม ดังนั้นนักศึกษาหูหนวกจึงไม่สามารถละสายตาจากล่ามได้ จำเป็นต้องมีผู้จดคำบรรยายทำหน้าที่คอยช่วยสรุปการบรรยายและการจัดกิจกรรม รวมถึงเหตุการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เพื่อให้นักศึกษาและ/หรือบุคลากรที่สนใจนำไปใช้อ่านเพื่อทบทวนบทเรียน เมื่อสิ้นการศึกษาในแต่ละภาคจะทำการรวบรวมเป็นรายวิชาแล้วนำขึ้นเว็บไซต์ <http://www.rs.mahidol.ac.th/note> (ดังภาพที่ ๗) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาและบุคลากร อีกทั้งยังง่ายต่อการใช้งาน

๕ (a)

๕ (b)

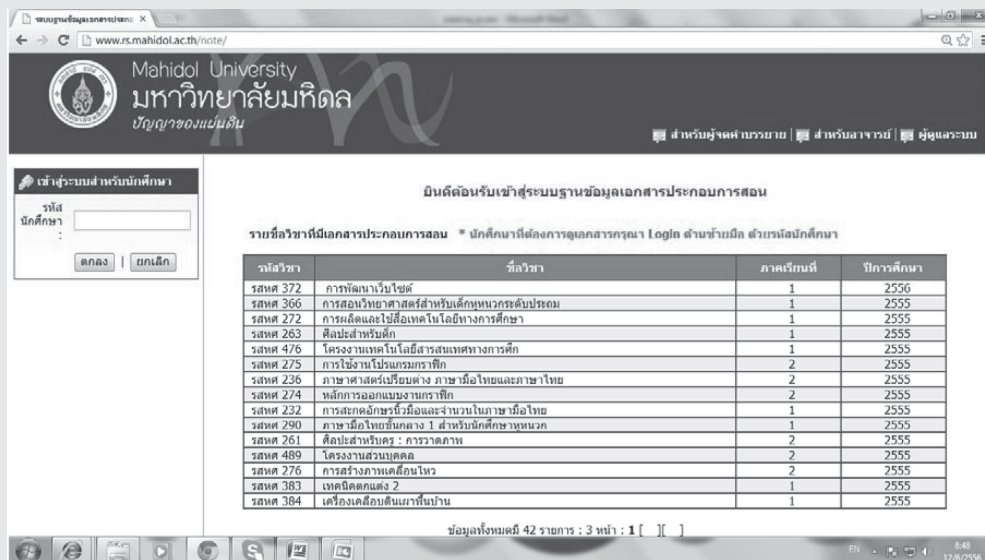

๕ (c)

ภาพที่ ๕(a) ๕(b) ๕(c) ผู้จดคำบรรยายกำลังปฏิบัติหน้าที่จดคำบรรยายในห้องเรียน

ภาพที่ ๖ ร่างคำบรรยายที่ผู้จดคำบรรยายทำการสรุปก่อนการจัดพิมพ์สมบูรณ์

ภาพที่ ๗ เว็บไซต์ที่จัดเก็บเอกสารสรุปคำบรรยาย

ผู้บันทึกวิดีโอทัศน์ (Cameraman)

ผู้บันทึกวิดีโอทัศน์ทำหน้าที่บันทึกเหตุการณ์กิจกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียน โดยมุ่งไปที่ผู้สอนและล่ามภาษามือไทย รวมถึงหากมีการปฏิบัติของนักศึกษาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ผู้บันทึกวิดีโอทัศน์จะทำการบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดคาบเรียน เมื่อสิ้นการสอนในแต่ละครั้งผู้บันทึกวิดีโอทัศน์จะทำการจัดเก็บไฟล์อยู่ในรูปของวิดีโอและซีดีรอม และรวบรวมไว้ที่ห้องสมุดวิทยาลัยราชสุดา (ดังภาพที่ ๘) เพื่อให้นักศึกษาและ/หรือบุคลากรที่สนใจใช้ใช้ในการทบทวนบทเรียนร่วมกับเอกสารสรุปคำบรรยายจากผู้จัดคำบรรยาย

ภาพที่ ๘ ผู้บันทึกวิดีโอทัศน์กำลังปฏิบัติหน้าที่บันทึกวิดีโอในห้องเรียน

ภาพที่ ๙ กล้องวิดีโอกำลังบันทึกอาจารย์ผู้สอนและล่ามภาษามือไทยขณะทำการสอน

ภาพที่ ๑๐ วีดีโอและซีดีรอมที่จัดเก็บในห้องสมุดวิทยาลัยราชสุดา

บุคลากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาหูหนวกทั้ง ๔ กลุ่มนี้ จะประสานการทำงานร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาหูหนวกเกิดการเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ อย่างไรก็ตามธรรมชาติการเรียนการสอนของแต่ละวิชามีความแตกต่างกันไป ที่เน้นการบรรยายหรือเน้นการปฏิบัติ ซึ่งตำแหน่งการยืนของบุคลากรทั้ง ๔ กลุ่มนี้จะไม่นิ่งอยู่กับ ที่แต่จะเปลี่ยนไปให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งนั้นๆ จุด มุ่งหมายของผู้เขียนเพียงนำเสนอให้ทราบว่าในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาที่พิการ ทางการได้ยินที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นจำเป็นต้องมีบุคลากรสนับสนุนทั้ง ๔ กลุ่มนี้ เพื่อให้ผู้เรียนที่เป็นคนหูหนวกและคนหูตึงสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และสามารถพัฒนา ศักยภาพของตนเองได้อย่างแท้จริง

รายการอ้างอิง

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๒). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (๒๕๕๐). พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๖). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

ผู้เขียน

- อาจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล อาจารย์ประจำภาควิชาสหเวชศาสตร์ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
- อาจารย์ ดร.สุขสิริ ต่านธนวนานิช อาจารย์ประจำภาควิชาสหเวชศาสตร์ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล